

PM Rotel I (Dnr KS 2021/557)

Tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen godkänns enligt bilaga 1-3 tillpromemorian.
2. Redovisade omslutningsförändringar om 32,9 mnkr enligt bilaga 1 till promemorian godkänns.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

I ärendet redovisas tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För stadsledningskontorets driftskostnader prognostiseras ett nollresultat jämfört med budget.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Kommunstyrelsen har upprättat och antagit en verksamhetsplan för innevarande år utifrån den politiska inriktningen och målen i kommunfullmäktiges budget för 2021. Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen inom staden. För första tertialet är bedömningen att måluppfyllelsen är god utifrån de uppsatta målen för verksamhetens inriktning, vilket är positivt.

År 2021 har liksom föregående år präglats av pandemihantering. Med anledning av att vaccineringen har tagit fart, finns det emellertid anledning att blicka framåt mot en tid efter pandemin med försiktig optimism. Arbetet för att bidra till stadens återhämtning efter pandemin är prioriterat. Jag vill dock understryka vikten av försiktighet, då det finns ett stort inslag av osäkerhet i den nuvarande situationen, varför förmågan till omställning är fortsatt angelägen även framöver.

Kommunstyrelsen har ett angeläget arbete med att fortsatt verka för effektiv samordning, ledning och uppföljning av såväl mål som ekonomi i stadens nämnder och bolagsstyrelser i syfte att staden ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser. Måluppfyllelsen kommer kontinuerligt att följas upp under resten av året och fortsatt inriktning för kommunstyrelsens arbete prövas och görs till

föremål för beslut i både kommunfullmäktiges budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2022.

Pandemin har aktualiserat äldreomsorgens betydelse. Det pågår flera olika uppdrag i samverkan med berörda nämnder för att utveckla omsorgen.

Kommunstyrelsen kommer att fortsätta att stötta berörda nämnder och bolag i arbetet med arbetsmarknadsinsatser, etablering och integration. Pandemins påverkan på sysselsättningsgraden understryker vikten av det här arbetet, som är en väsentlig del av de insatser som den grönbåa majoriteten vidtar för att bidra till stadens återhämtning efter pandemin.

En annan viktig del i det här arbetet är de insatser som genomförs inom ramen för stadens näringslivspolicy. Staden har växlat upp sitt näringslivsarbete och kommer att fortsätta verka för en effektiv organisation vid etableringsförfrågningar.

Trygghetsfrågorna utgör ett centralt fokus för den grönbåa majoriteten. Arbetet mot gängkriminalitet och dödligt våld fortsätter tillsammans med polis och kriminalvård. Målet är att staden inte ska ha några utsatta eller särskilt utsatta områden till år 2025.

Stadens insatser för att nå klimat- och miljömålen fortsätter utifrån miljöprogrammet och klimathandlingsplanen.

Detta är bara några av de många insatser som görs och i tertialrapport 1 framgår hur kommunstyrelsen i sitt verksamhetsområde bidrar till stadens mål samt de utmaningar som kommer påverka stadens och kommunstyrelsens verksamhetsarbete framöver.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen godkänns enligt bilaga 1-3 till promemorian.
2. Redovisade omslutningsförändringar om 32,9 mnkr enligt bilaga 1 till promemorian godkänns.

Stockholm den 2 juni 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen
2. Blankettset KSmm T1 2021
3. Månadsprognos SLK ub055

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Det är naturligtvis glädjande att alla mål som kommunfullmäktige satt upp utan undantag bedöms uppfyllas helt i Tertialrapport 1. Huruvida detta beror på att allt är bra, att målen är lågt satta eller om måluppfyllelsen bedöms mer utifrån bedömda aktiviteter än reell måluppfyllelse låter vi vara osagt.

En indikation får man dock i finansborgarrådets synpunkter. Där sägs bland annat att arbetet för att bidra till stadens återhämtning efter pandemin är ”prioriterat”. I efterföljande mening understryker dock finansborgarrådet att ”det måste ske med försiktighet eftersom det finns osäkerhet i den nuvarande situationen”.

Samma sak har finansborgarrådet hävdad sedan pandemins utbrott. Nu finns resultatet för år 2020. Fem miljarder kronor blev överskottet då. Prognoserna för år 2021 visar på än högre överskott jämfört med föregående år. Ändå väntar finansborgarrådet på mer klarhet innan hon vill fatta beslut om ett återhämtningspaket.

Under tiden är arbetslösheten på en historiskt hög nivå, bostadsbyggandet på en dito låg nivå och behoven i välfärden stora för att säkra en återhämtning i skolan och omsorgen.

Vi delar inte finansborgarrådets nöjdhet och har därför i kommunstyrelsen redovisat ett förslag till återhämtningspaket syftande till fler i arbete, bättre företagsklimat, ökat bostadsbyggande samt bättre förutsättningar för skola, äldreomsorg och socialtjänst.

Nyligen redovisade Brottsförebyggande rådet hur skjutningarna är på en mycket hög nivå i Sverige. Dessvärre är det i nuläget mycket ett Stockholmsproblem. När skjutningarna minskat kraftigt i övriga delar av landet kvarstår de på en hög nivå i Stockholm. Finansborgarrådet hävdar att trygghetsfrågorna utgör ett centralt fokus för den grönbåa majoriteten men redovisar inga ytterligare förslag. En väsentlig del av vårt återstartspaket handlade om att bryta rekryteringen till kriminella gäng. Vi anser fortfarande att kommunstyrelsen borde ta initiativ här.

Vidare noterar vi att finansborgarrådet inte med ett ord nämner bostadsbyggandet i sina synpunkter. Det har tidigare varit en prioriterad uppgift för stadens politiska styre men givet engagemanget i frågan är det på ett sätt logiskt att det inte ens nämns.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Förslaget bifalles delvis
2. Bedömningen av måluppfyllelsen för mål 2:2 ändras till ”delvis uppfyllt” enligt motivering nedan
3. Därutöver anføres följande

Den rådande pandemin har haft mycket stor påverkan på hela samhället, och även om läget ljusnar i taket med att vaccineringen kommit igång är krisen långt ifrån över. De långvariga effekterna riskerar att bli mycket stora, såväl för verksamheter som för medarbetare. Vad pandemin dock har visat är behovet och vikten av en stark och hållbar offentlig sektor. Det är det offentliga som ser till att det finns allt från förstärkningsteam inom hemtjänsten som även kan ta hand om smittade brukare från de privata utförarna till förskola under sommaren för all den personal inom vården som kanske inte kommer att kunna ta ut sin semester. Det är det offentliga som hållit uppe många privata företag för att säkerställa att pandemin inte får än större ekonomiska konsekvenser.

Stadens medarbetare har under mer än ett år gjort ett fantastiskt arbete för att upprätthålla välfärden i denna svåra situation, men någon extra uppskattning för slitet har majoriteten inte lyckats åstadkomma. Vi väntar exempelvis fortfarande på svar på Vänsterpartiets förslag om en bonus om cirka 5 000 kr till anställda inom omsorgen och de pedagogiska verksamheterna för insatser under Coronapandemin. Framöver hoppas vi att de åtminstone ska tackas genom att mer resurser tillskjuts dessa välfärdsverksamheter för att kunna förbättra arbetsvillkoren.

Uppföljningen i tertialrapporten speglar i övrigt den verksamhetsplan som majoriteten har lagt och fokuserar till stor del på andra stadsövergripande frågor än de som Vänsterpartiet anser behöver prioriteras i en stad där ojämlikheten ökar, kulturen hotas och klimatkrisen står för dörren. Vi har en helt annan politik än de skattesänkningar, nedskärningar, privatiseringar och ombildningar som stockholmarna i allt högre grad nu märker konsekvenserna av.

Tertialrapporten visar hur ensidigt majoriteten ser på hur otrygghet hos invånarna ska mötas och osynliggör följaktligen den oro som majoriteten, genom att öppna för utbildning, själv har skapat hos tiotusentals hyresgäster i allmännyttan i elva av ytterstadens stadsdelar. Trots pågående pandemi med osäkerhet i ekonomin, ökad arbetslöshet och smittskydds begränsning av mötesfriheten fortsätter processen i de åtta stadsdelar där godkända intresseanmälningar inkommit. Möjligheterna för staden att klara bostadsförsörjningsansvaret urholkas dessutom, då antalet hyresrätter med överkomliga hyror med denna politik riskerar att minska med ca 2 000 hyresrätter varav över 300 större lägenheter, som prövats tidigare och befunnits dålig.

Ett hållbart samhällsbyggande kräver i tider av nedgång i ekonomin också att allmännyttan tillåts bygga mer hyresrätter än idag. Istället för att ge våra egna bostadsbolag markanvisningar för att nå produktionsmålen mer än halverar majoriteten målen och prioriterar privata aktörer. För att leva upp till den ”hyresrättspush” som majoriteten proklamerat behöver staden satsa både på fler allmännyttiga hyresrätter och på fler privata hyresrätter. Att inte klara det är ett tydligt exempel på helt otillräcklig övergripande styrning.

Med tanke på att exploateringsnämndens tertialrapport visar att bara 675 bostäder markanvisats när en tredjedel av året har gått, är det obegripligt att KF:s mål 2.2 om bostadsbyggandet bedöms kunna uppfyllas helt i kommunstyrelsens tertialrapport. Markanvisningarna för årets första fyra månader är till och med färre än motsvarande period förra året, då 780 bostäder markanvisades, och dessutom var bara 200 av de 675 bostäderna hyresrätter. Därutöver är periodens utfall noll för mycket angelägna bostadssociala satsningar som seniorbostäder upplåtna med hyresrätt, genomgångsbostäder för prioriterade grupper och bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader. Det enda rimliga är därför att, med en välvillig tolkning, ändra bedömningen av KF-målet 2:2 *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov*, från helt uppfyllt till delvis uppfyllt, såväl i kommunstyrelsens som i exploateringsnämndens tertialrapport.

Även omställningen till ett hållbart klimat kräver mer av oss än vi i dagsläget presterar, vi måste växla upp klimatarbetet. Det känns tröttsamt att år efter år konstatera att stadens högt ställda mål allt mer bygger på förhoppningar och allt mindre på konkreta planer. Vi rör oss varje dag närmare de datum våra målsättningar löper ut utan att göra de nödvändiga investeringar och förändringar som kommer att krävas för att nå dit. Nedstängningarna har lett till att en del utsläpp minskat mer än förväntat, men den stora utmaningen står då när samhället åter ska öppna upp och de sätt på vilket omstarten ska ske, en möjlighet som den nuvarande majoriteten tycks låta bara passera förbi.

Kulturen är den del av näringslivet som drabbats hårdast av pandemin. Den totala nedstängning som drabbat kulturen kräver ett politiskt ledarskap även på central nivå för att ge branschen goda förutsättningar att starta om; något som med all tydlighet bekräftas av den nystartsutredning som staden tagit fram. Den grönbå majoriteten ovilja att prioritera kulturen innan och under pandemin riskerar att få långt gångna effekter på stadens kulturutbud och attraktivitet som kulturstad i framtiden.

Det är ett underbetyg till majoriteten att den inte förstått allvaret i situationen. De kulturella och kreativa näringarna har nu i ett års tid stängt ner en stor del av sina verksamheter. Det innebär inte bara ökad arbetslöshet och hotande konkurser, det innebär även ett hot mot stadens attraktionskraft och besöksnäring.

Idrottslivet i Stockholm har likt kulturen drabbats extremt hårt av pandemin och uppvisar sviktande medlemsantal och svårigheter med att betala för lokaler och planer. Majoriteten måste inse vikten av att ge föreningsrörelsen och idrotten i stort rätt förutsättningar för att

komma på benen igen. Skulle det inte göras så kommer det få drastiska effekter på Stockholm stad generellt och folkhälsan specifikt.

Målet i Stockholm att människor är självförsörjande bedöms som helt uppfyllt, detta trots att både arbetsmarknadsnämnden och fler stadsdelsnämnder flaggar för att fler kommer att bli arbetslösa och fler kommer ha behov av ekonomiskt bistånd. Arbetsmarknadsförvaltningen skriver i sin tertialrapport att den pågående pandemin har negativa konsekvenser för grupper med svag ställning på arbetsmarknaden, de brukar drabbas hårt när arbetslösheten ökar..

Vi ställer oss också frågande till att målet att staden arbetar samordnat och utvecklar förutsättningarna för en äldreomsorg av hög kvalitet och trygghet och självbestämmande anses helt uppfyllt med tanke på de utmaningar som stadens äldreomsorg och dess brukare mött under pandemin. Vi noterar att staden fortfarande saknar en äldreombudsman och beklagar detta. Det finns stora upparbetade behov av att arbeta med äldrefrågorna strategiskt på både lång och kort sikt. Vi gläds givetvis åt att handlingsplanen för en äldrevänlig stad nu antligen är antagen och menar att en äldreombudsman är central i arbetet med att genomföra planen.

En fortsatt stark orosfaktor är också privatiseringsagendan för samhällsfastigheter, som motiveras med omsorg om stadens ekonomi men övervältrar kostnaderna på kommande generationer. Att låta privata aktörer i allt högre grad bygga och äga skolor, vård- och omsorgsboenden och idrottshallar, som sedan hyrs ut till staden, är att låta skattebetalarna bära bördan av högre hyreskostnader i ett livscykelperspektiv och dränerar stadsdelarna ekonomiskt. När antalet barn och unga växer riskerar detta att stå oss dyrt. Det är allt annat än en hållbar ekonomi. Som framgår av en analys av den kommersiella marknaden för samhällsfastigheter som presenterats i media är utvecklingen i Stockholms stad ett led i ett pågående skifte i svensk välfärd, men där kritiken är tydlig även från borgerliga partier som är med och styr i kommuner som Osby och Hämösand. Där har man insett att det är billigare att äga och utveckla egna fastigheter än att sälja ut och hyra dyrt av privata aktörer, och att kommunens medel i större utsträckning kan användas för verksamhet och anställningar

I rapporten framgår det att en samordnare mot fusk i välfärdssektorn har inlett sitt uppdrag och vi kan konstatera att ökad privatisering leder till ökade kostnader och ökad byråkrati för att förhindra företag att utnyttja systemet. Detta är såklart beklagligt och vi menar att man i första hand behöver se över system som finns och skapa system som hindrar möjlighet för utförare att fuska. Inom hemtjänsten ledde den avtalsöversyn som vi gjorde förra mandatperioden exempelvis till att staden numera förbehåller sig rätten att själv agera referens, vilket är en avgörande skillnad mellan tidigare och nuvarande avtal. Det ökar möjligheterna att häva avtal med privata företag som misstänks för oegentligheter samt förhindra ledande personer i företagen att ombilda företagen och återkomma i ny skepnad. Tidigare misskötsel kan därmed förhindra nyetableringar av oseriösa aktörer.

Skolan har stått inför stora utmaningar under pandemin och det finns och kommer dröjas kvar effekter av distansundervisning länge. Därför är det av stor vikt att noggrant följa upp pandemins effekter och ge de elever som inte har hängt med det stöd och den hjälp som de behöver. De pengar som skolan har gått i överskott med förutsätter vi investeras i att stärka verksamheten, speciellt när man ser i underlaget för skolan i sin helhet så är det tydligt att den är underfinansierad. En förstärkning av elevhälsan för att fånga upp de elever som inte har mått bra av distansundervisningen och för att möta de höga ohälsotalen bör vara prioriterat. Förskolan har likt skolan klarat pandemins påfrestning men vi hoppas att krafttag tas för att stärka förskolan så att den står rustad inför hösten.

Konsekvenserna av pandemin för stadshusets visningsverksamhet har synliggjort de otrygga arbetsvillkoren för den visstidsanställda personalen. Vi saknar fortfarande en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att personalen skulle ha kunnat få alternativa arbetsuppgifter när visningsverksamheten hållits helt stängd. I förra årets tertialrapport skrev kontoret att verksamheten riskerar att stå utan tillräckligt med personal när verksamheten återupptas i full skala, vilket visar nackdelarna med visstidsanställningar för staden som arbetsgivare. I årets tertialrapport beskrivs att återhämtningen troligen tar flera

år, och att en utmaning inför ökade besöksvolymerna är kompetensförsörjningen på längre sikt. Vi utgår från att staden lär sig av detta och anställer fast personal i större utsträckning än tidigare.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Kommunstyrelsen arbetar efter den verksamhetsplan som utgår från budgeten för 2021 som det har tagits beslut om tidigare i kommunfullmäktige. Stadens arbete och ekonomi har påverkats av den pågående pandemin även under denna period och det är av betydelse att stadens verksamheter ser över dess kostnader och prioriterar kärnverksamheten.

Sverigedemokraterna anser fortfarande att man kan göra mer för stadens företagare. Även en tydlig handlingsplan efter pandemin måste initieras. Ska vi kunna uppfylla måluppfyllelsen om att vara en växande stad med en positiv tillväxt så måste staden vara beredd att skapa incitament för våra företag att överleva och kunna behålla arbetskraft under rådande pandemi och dess efterverkningar.

Sverigedemokraterna har presenterat en egen reservationsbudget i kommunfullmäktige för 2021 där vi redovisar vår syn på hur verksamheten för Stockholms stad bör prioriteras och hänvisar till detta dokument för en utförligare beskrivning om våra inriktningsmål för Stockholms stad.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Vi kan konstatera att kommunstyrelsens verksamhetsplan och målinriktning hade sett annorlunda ut med Feministiskt initiativ i styret. Det är anmärkningsvärt att anse målen som satts upp för kommunstyrelsens arbete som helt uppfyllda när det så tydligt finns områden med stora brister.

Stockholm lider fortfarande av hög arbetslöshet och särskilt kvinnors sysselsättningsgrad fortsätter att ligga lågt trots att den för männen återhämtar sig något. Ändå ser vi inga satsningar på just kvinnors situation på arbetsmarknaden för att jämna ut återhämtningen. Detta är symptomatiskt för det bristande satsningarna på jämställdhet som blivit norm i staden sedan det nuvarande styret tagit bort de övergripande målen om jämställdhet i sin budget.

Så sent som denna vecka har två män skjutits ihjäl i Stockholms stad. Vi är djupt bekymrade över att detta skulle kunna vara starten på en eskalering av den redan höga nivån på dödligt våld som vi sett i Stockholm. Men istället för att satsa på den beprövade metoden ”Sluta skjut” väljer styret att lägga alla sina pengar på övervakningskameror och ordningsvakter. Det är oansvarigt att helt ignorera en beprövat effektiv metod när staden så tydligt har stora problem med vapenvåld. Att tro att man ska uppnå en stad utan utsatta eller särskilt utsatta områden till år 2025 upplevs som orealistiskt när politiken som genomförs snarare driver på klyftor, något som bevisligen bidrar till en upptrappning av våldet.

Även bostadsbyggandet är på rekordlåga nivåer i staden och bostadskrisen fördjupas med styrets utförsäljningsshets. Något som går på tvärs med Agenda 2030 målet om hållbara städer. Stockholm behöver fler hyresrätter med hyror som människor har råd med, inte ombildningskonsulter som driver igenom försäljningar vilket pressar människor att flytta eller bli hyresgäst hos sina egna grannar. Det är kvinnor och barn som blir lidande av den politik som nu förs då vi vet att de är i majoritet av de boende i stadens hyresrätter.

Därtill är vi oroad över det stadens sammanhållna arbete med mänskliga rättigheter. Vi ser att staden har tappat fart i arbetet och att ansvarsfördelningen är otydligt efter att kansliet för mänskliga rättigheter lagts ner av styret och inte heller ersatts med liknande funktion.

Stockholm behöver politik som satsar på alla människor som bor här när samhället nu ska öppna upp igen. Istället för miljardöverskott borde man investera i skola, omsorg, arbetsmarknadsinsatser för att Stockholm ska vara en välfärdsstad att lita på.

Ärendet

I ärendet redovisas tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För stadsledningskontorets driftskostnader prognostiseras ett nollresultat jämfört med budget.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsen bidrar till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. Som grund för bedömningen utgår stadsledningskontoret från resultat och prognoser avseende indikatorer och nämndmål samt det arbete kring aktiviteter som utförts under årets första tertial.

Pandemihanteringen och arbetet med att bidra till stadens återhämtning efter pandemin har präglat perioden. Pandemins fortsatta inverkan medför osäkerhet. Merparten av det planerade arbetet utifrån verksamhetsplan och budget bedöms kunna genomföras men det krävs en fortsatt hög grad av omställning och flexibilitet.

För stadsledningskontorets driftskostnader prognostiseras ett nollresultat jämfört med budget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner Tertialrapport 1 2021 för kommunstyrelsen enligt bilaga 1-3 samt redovisade omslutningsförändringar om 32,9 mnkr.